

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2023-04-11

Diarienummer:
KSN-2023-01018

Handläggare:
Nina Klinge-Nygård

Fördelning av statsbidrag inom finskt förvaltningsområde 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** godkänna inriktningen av de redovisade aktiviteter 2023 inom förvaltningsområdet för finska, enligt **bilaga**,
2. **att** anta fördelning av statliga medel för 2023 enligt föredragningen i ärendet,
3. **att** kommunstyrelsens arbetsutskott en gång varje år kallar nationella minoriteten sverigefinnar till ett särskilt samråd, samt
4. **att** kommunledningskontoret i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning redovisar hur de statliga medlen använts.

Ärendet

Uppsala kommun ingår i förvaltningsområde för finska sedan 1 januari 2010 enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724). Genom att kommunen omfattas av minoritetslagen följer särskilda skyldigheter gentemot nationella minoriteten sverigefinnar. Staten avsätter medel till stöd för kommunerna i arbetet med att uppfylla det lagstadgade ansvaret. Ärendet behandlar förslag till aktiviteter i arbetet inom det finska förvaltningsområdet och fördelning av statsbidraget mellan de nämnder som har verksamhet som berörs av området.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samverkan med kulturförvaltningen, utbildningsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen. Förslaget på aktivitetsplan och budget har utarbetats i samråd med minoriteten sverigefinnar i Uppsala kommun.

Föredragning

Syftet med Sveriges minoritetspolitik är att ge skydd till de nationella minoriteterna och att stärka möjligheterna till inflytande och delaktighet, informera om rättigheterna, samt att stödja och främja användandet av de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande och kan utvecklas.

Inom ansvaret att ingå i finskt förvaltningsområde ska kommunen bland annat tillgodose enskildas rätt att använda finska vid sina kontakter med kommunen, främja finska språket och minoritetens möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige samt ge minoriteten möjligheter till inflytande i frågor som berör den. Kommunen ska särskilt främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket och erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg på finska.

Staten avsätter medel till stöd för kommunerna i arbetet med att uppfylla kraven enligt minoritetslagen. Storleken på statsbidraget är avhängigt antalet invånare i kommunen och förbrukade medel föregående år. Uppsala kommun har beviljats statsbidrag om 1 629 072 kronor för 2023. Beslutet återges i **bilaga 2**. Kommunen har kvarvarande medel från tidigare år om 398 983 kronor. Totalt finns ca 2 028 000 kr i statsbidrag att fördela och förbruka under 2023.

Statsbidraget avser merkostnader (SFS 2009:1299) som uppkommer med anledning av de rättigheter som de enskilda har enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det är endast inom förvaltningsområdet för finska som bidraget får användas.

För användande av medlen ska samråd med minoriteten ha skett och sådant samråd är upprättat och sker kontinuerligt sedan hösten 2010. De nämnder som berörs av förvaltningsområdet har under 2022 behandlat ansökningar, initierat aktiviteter samt gett uppdrag inom sina ansvarsområden.

Under 2022 har exempelvis frågor som hur arbetet fortskridit med att starta en till förskoleavdelning som erbjuder finskspråkig verksamhet helt eller till väsentlig del, varit angelägna frågor som minoriteten tagit upp i samråd. Likaså har man lyft frågan om i vilken utsträckning kommunen har fått tag på finstalande personal till avdelningen på det särskilda boende riktat till äldre som egen regi startade under 2021 och hur medlen till kultursatsningar används. I samrådet har fortsatt uttryckts en oro för barn och unga och hur de ska kunna få tillräckligt goda kunskaper i finska genom de befintliga modersmålslektionerna (en lektion i veckan) och i vilken utsträckning kommunikation sker kring det som erbjuds, särskilt kopplat till modersmål finska.

I samråd med den sverigefinska minoriteten har förslag på aktivitetsplan utarbetats varje år sedan 2011. Kommunstyrelsen har fastställt planerna och beslutat om fördelningen av de statliga medlen mellan berörda nämnder och kommunstyrelsen.

Ett förslag till aktivitetsplan föreligger för 2023 liksom förslag till fördelning av årets statliga medel för förvaltningsområdet i **bilaga 1**. Förslaget har tagits fram i samråd med Sverigefinnarnas språk- och kulturförening i Uppsala, Svenska kyrkans finska församlingsgrupp i Uppsala och Uppsala finska studenter, liksom enskilda sverigefinnar. Åtgärder och aktiviteter utgår från de prioriteringar som minoriteten önskar och ser behov av och som också är förenliga med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Från kommunens sida har representanter från berörda förvaltningar deltagit och tillstyrkt förslagen till aktiviteter.

Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, äldrenämnden samt kulturnämnden har uppdrag att ansvara för aktiviteterna/åtgärderna inom respektive ansvarsområde, områden som definieras i lagen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att samordning av Uppsala kommuns arbete inom ramen för finskt förvaltningsområde sker och att samråd hålls kontinuerligt, att finsktalande kommunvägledare finns tillgänglig, att ge övergripande information och marknadsföring angående förvaltningsområdet, både internt och externt. Samarbeta sker även med arbetsmarknadsnämnden för att kunna erbjuda sverigefinska ungdomar sommarjobb i verksamhet där kunskap i finska behövs.

Utbildningsnämnden har ansvaret att tillhandahålla finskspråkig barnomsorg och att föra dialog med minoriteten om modersmålsstöd och modersmål finska. Fortbildning inom språk- och kulturområdet finska ges till den pedagogiska personalen. Nämnden startar under året en ny finskspråkig förskoleavdelning på annat håll i kommunen än Luthagen där verksamhet finns sedan 2010. Detta för att inte koncentrera finskspråkig barnomsorg till en plats och för att efterfrågan på platser har ökat under de senaste åren.

Äldrenämnden ansvarar för att finskspråkiga boendeplatser för äldre finns och att biståndshandläggning kan ske på finska, samt kontinuerliga förebyggande aktiviteter på finska för alla över 65 år. Uppskalningen av de finskspråkiga boendeplatserna för äldre på särskilt boende i egen regi fortsätter, liksom antalet finskspråkiga i personalen. Försöket med sommarkollo år 2022 var uppskattat och kommer därför fortsätta i år och utökas något.

Kulturnämnden har ansvar att fortsätta med kulturevenemang och fritidsaktiviteter för alla åldrar som främjar användandet av finska. Nämnden möjliggör att sverigefinska föreningen kan nyttja en lokal för språkrevitaliserande verksamhet.

Utöver ovan nämnda aktiviteter kan samtliga ovan namngivna nämnder och kommunstyrelsen bevilja bidrag för aktiviteter och åtgärder eller ge uppdrag i minoritetslagens anda som uppkommer efterhand i mån av kvarvarande medel fram till 31 december 2023. Det är av vikt att även sådana beslut föregås av samråd med minoriteten.

Kommunledningskontoret har i uppdrag att i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning redovisa hur de statliga medlen använts. Övriga nämnder ska till kommunstyrelsen rapportera vad som gjorts och hur medlen använts. Kommunstyrelsen sammanställer och återrapporterar därefter till uppföljande myndighet Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har sedan hösten 2011 bjudit in till ett utökat samråd en gång om året. Medverkar gör då också stadsdirektören samt berörda tjänstepersoner. Minoriteten sverigefinnar har uttalat att politisk medverkan vid samråd är välkommen varför det utökade samrådet föreslås fortsätta och här poängteras att de ordinarie samråden är öppna för politisk medverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Uppdelning av både medel och ansvar föreslås fortsätta för innevarande år och de berörda nämnderna tillförs medel enligt följande: kommunstyrelsen har återstående medel från 2022 om 165 000 kronor och tillförs 462 000 kronor, totalt 627 000 kronor; utbildningsnämnden har återstående medel från 2022 om 23 000 kronor och tillförs 273 000 kronor, totalt 296 000 kronor; äldrenämnden har

återstående medel från 2022 om 164 000 kronor och tillförs 179 000 kronor, totalt 343 000 kronor, och kulturnämnden har återstående medel från 2022 om 47 000 kronor och tillförs 715 000 kronor, totalt 762 000 kronor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 23 mars 2023
- Bilaga 1, Aktivitetsplan och fördelning av statsbidrag 2023
- Bilaga 2, Länsstyrelsens beslut om tilldelning av statsbidrag

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Åtgärds- och aktivitetsplan 2023 avseende förvaltningsområdet för finska Uppsala kommun

Denna plan är framtagen i samråd med Sverigefinnarnas språk- och kulturförening i Uppsala (föreningen), Svenska kyrkans finska församlingsgrupp i Uppsala (församlingsgruppen) och Finska studenter i Uppsala vilka representerar nationella minoriteten sverigefinnar i Uppsala kommun. Även enskilda sverigefinnar och berörda nämnder har deltagit i arbetet med framtagandet av planen och budgeten.

Statsbidraget

- Uppsala kommun har idag 1 629 072 kr statsbidrag som ska **utnyttjas 2023** för arbetet inom förvaltningsområdet. Utöver dessa medel finns ca 399 000 kr outnyttjade medel från tidigare år.
- Kommunstyrelsen tar beslut hur dessa medel ska fördelas på berörda nämnder och ger i samband med detta nämnderna i uppdrag att genomföra aktivitetsplanen och använda tilldelade medel under 2023.
- Prioritera områden enligt minoritetslagen (2009: 724), dvs. förskola på finska (§17) och 8 kap. §12a och 25 kap. §5a i skollagen (2010:800), främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket (§4), äldreomsorg på finska (§18), kultur för alla åldrar (§4), samråd med både barn, unga och vuxna (§5) och information (§3) till minoriteten och andra intresserade.
- Utifrån 8 § i förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är statsbidraget avsett att användas till de merkostnader som uppkommer i kommunen med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, och till åtgärder för att stödja användningen av finska.
- Alla ansökningar från organisationer skickas till kommunstyrelsen som sedan fördelar ansökan till behörig nämnd. **Om aktiviteten finns upptagen i denna aktivitetsplan behövs inget ytterligare samråd med minoriteten.** Om ansökan gäller tillägg till eller ändringar i planen, eller om eventuella överskjutande medel omfördelas till annan aktivitet, ska samråd ske med minoriteten på ett samrådsmöte eller genom e-postsamråd. Nämnderna har också att ta hänsyn till sin ordinarie verksamhet då endast **merkostnader enligt föregående punkt** kan bekostas med detta statsbidrag.
- Förutsättningar för att erhålla medel för (ideella) organisationer och föreningar är att de förbinder sig att använda medlen i enlighet med minoritetslagens anda, sprida informationen på finska och eventuellt också svenska, samt redovisa sina aktiviteter utifrån de medel de fått och följa de rutiner som finns. Redovisningen sänds till den nämnd som beviljat bidraget.
- Nämnderna rapporterar sina aktiviteter/resultat till kommunstyrelsen inför rapportering till Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget i januari 2024, samt rapporterar vid det utökade samrådet kommunstyrelsens arbetsutskott bjuder in till.

Utbildningsnämnden

- Nya finskspråkiga förskoleavdelningen: information, rekrytering av personal, läromedel.
- Tomplatser på nya finskspråkiga förskoleavdelningen: 5 platser x 2 månader.
- Fortbildning personal Huvikumpu, Hällby förskola.
- Inköp finskspråkiga läromedel och material inkl spel till Huvikumpu, Hällby förskola.
- Enheten för flerspråkighet: fortbildning modersmåls lärare och -pedagoger.
- Stipendier modersmåls elever.
- Information år 5 om språkval, information hela kedjan finska förskola-gymnasiet, ingen kostnad statsbidraget.

Summa: 296 tkr

Äldrenämnden

- Träffpunktsverksamhet, aktiviteter och ledare inkl lokalhyra, Träffpunkt Storgatan 11.
- IT-stöd egna mobiler, surfplattor mm, Träffpunkt Storgatan 11.
- Träffpunkt Årsta, finskspråkiga aktiviteter och ledare.
- Utbildning personal vård- och omsorgsboendet Balder, finskspråkiga timanställda, andra relevanta insatser.
- Sommarkollo/dagläger 2 tillfällen, ledare, aktiviteter, annonsering.
- Prenumeration tidningen Ruotsinsuomalainen, Fortuna/Onnela.
- Informationsinsatser.

Summa: 343 tkr

Kulturnämnden

- Föreningen Rusukki: Suomi-koulu, aktivitet för barn och ungdomar på finska, fyra grupper.
- Föreningen Rusukki: småbarnsverksamhet inkl arvodering administrativ ledare för denna och Suomi-koulu.
- Föreningen Rusukki: skrivarkurs, återvinningsworkshop, bastubad Fjällnora överskjutande medel från 2022.
- Lokal föreningen Rusukki på Fyrisgården tillhandahålls genom kulturnämnden, hyra till föreningen Fyrisgården.
- Föreningen Finnsam: konferens om skogsfinnar och agrarhistoria.
- Finska församlingsgruppen: firande av Finlands självständighetsdag, överskjutande medel från 2022.
- Den lilla teatern: finskspråkig barnteater.
- Uppsala konstmuseum: konstfika 2 tillfällen och familjesöndagar med skapande verkstad 4 tillfällen, inkl marknadsföring.
- Fyrisbiografen: serie med ny finsk film inkl barnfilm.
- Firande av sverigefinnarnas dag, filmvisning och lansering av antologin Uppsalan suomalaisia tarinoita.
- Bibliotek Uppsala: läsecirkel inkl bokinköp och arvoden ledare, Mukulat barnfest, prenumeration dagstidningen Helsingin Sanomat.
- Vuxenskolan: Fika på finska, samtalsträffar 8 tillfällen.
- Offentlig konst: app, en digital guide till konstverk med sverigefinsk koppling, vidareutbyggnad, informationsblad och lansering.

Summa: 762 tkr

Kommunstyrelsen

- Samordnare finskt förvaltningsområde och finsktalande kommunvägledare.
- Samråd, arvoden minoriteten och fika.
- Föreningen Uppsala Finska studenter: licens webbsida.
- Information och övrigt.

Summa: 627 tkr

Totalsumma: 2 028 000 kr

Uppsala kommun

Statsbidrag till kommuner i förvaltningsområde

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att utbetala 1 629 072 kr till Uppsala kommun.

Beskrivning av ärendet

Statsbidrag utbetalas årligen till kommuner och regioner och är avsett att användas till de merkostnader som uppkommer i kommunen och regionen med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, och till åtgärder för att stödja användningen av finska, meänkieli och samiska.

Uppsala kommun ingår i förvaltningsområde för finska språket.

Enligt förordningen är Uppsala kommun berättigad till 1 980 000 kr i statsbidrag år 2023. I sin redovisning av de utbetalda medlen för år 2022 har Uppsala kommun uppgett att de inte har förbrukat hela bidragsbeloppet. Överskottet från år 2022 (350 928 kr) dras av från beviljat statsbidrag år 2023.

Kommunens **disponibla** statsbidrag är totalt **1 980 000 kr** år 2023.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2015:35) om statsbidrag till kommuner och regioner för merkostnader och åtgärder med anledning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Redovisning

En ekonomisk redovisning av de utbetalda medlen, en redovisning av vad medlen har använts till och en redovisning av hur kartläggningen av behov har genomförts ska lämnas till Länsstyrelsen senast den 15 februari 2024.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Linda Pettersson, för frågor på telefon 010-2231532 eller via e-post linda.v.pettersson@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 204-2023 i ämnesraden för e-post.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010-223 10 00.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillväxtdirektör Anna Conzen med handläggare Linda Pettersson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.